

[Svend Auken]

Mennesker i vores kulturkreds er opdraget til at søge logisk mening og fornuft i de handlinger og ytringer, der møder dem fra andre mennesker. Vi går normalt ud fra en forventning om, at der er en åben eller i hvert fald en skjult fornuft i det, der sker. Jeg vil gerne tage dette positive udgangspunkt i bedømmelsen af regeringens forlig med de radikale. Opgaven er at finde den skjulte fornuft og sammenhæng i denne omfattende lovpakke. Jeg skal derfor rejse 4 spørgsmål til forliget.

Det første spørgsmål er: er meningen med forliget at genoprette den samfundsøkonomiske balance fra høj arbejdsløshed, faldende realløn, høj realrente og stigende underskud på betalingsbalancen under de meget gunstige vilkår, som det internationale økonomiske opsving giver os? Svaret er, at forliget, hvis det er meningen med det, næppe har nogen særlig virkning.

Efter regeringens egne oplysninger påvirker forligets indgreb betalingsbalancen med nogle få hundrede millioner kroner i 1984, og skønnet over betalingsbalanceudviklingen er stadig med forligets fulde gennemførelse en stigning til knap 12½ mia kr., og det er formentlig et optimistisk skøn. Efter det økonomiske sekretariats vurderinger vil underskuddet blive på dette høje niveau i år og til næste år og formentlig også til næste år igen. Derimod vil reallønnen fortsætte med at falde i 1984, som den faldt i 1983.

Under opsvinget siden årsskiftet 1982-83 er reallønnen for den gennemsnitlige LO-lønmodtager faldet med knap 5 pct., samtidig med at det private forbrug er steget. De arbejdsløses købekraft forringes som bekendt med de fulde prisstigninger, dvs. 7 pct. sidste år, 6 pct. i år og yderligere formentlig 4-5 pct. til næste år, hvis regeringens politik vel at mærke lykkes efter regeringens egne forudsætninger. Det samme reallønssald vil sætte sig igennem for efterlønsmodtagere og andre på dagpenge.

Reallønnen faldt naturligvis også under det alvorlige økonomiske tilbageslag fra 1980 til 1982 i Danmark, endda lidt mere, af hensyn til den forbedring af konkurrenceevnen, der også skete. Men hvorfor skal reallønssaldet fortsætte under opsvinget, når det private forbrug i øvrigt efter regeringens egen politik skal stige? Og hvis man endelig vil forringe folks købekraft, var det så ikke mere logisk,

udtryk for et større perspektiv, at lade købekraftsforringelsen sætte sig igennem i form af en nedsættelse af arbejdstiden, hvilket ville være bedre både beskæftigelsesmæssigt og menneskeligt?

Hvad angår arbejdsløsheden, regnes der med nogenlunde uændret ledighed, til trods for at alene konjunkturopgangen efter beregningerne skulle give en forbedring i år og til næste år med 15.000. Så vidt jeg har forstået det økonomiske sekretariats beregninger, skulle der ske et fald i arbejdsløsheden alene som følge af 5.000 ekstra pladser inden for undervisningsministerens område. I øvrigt er dette tal jo ganske interessant i forhold til de 30.000-40.000 pladser, som undervisningsministeren plejer at underholde folkettinget med.

Selv under de mest gunstige betingelser for dansk økonomi er det altså ikke muligt for den borgerlige økonomiske politik at skabe en nedbringelse af ledigheden. Man kan måske bringe stigningen til ophør, måske midlertidigt, men man får den ikke reelt nedbragt. Selv ud fra regeringens egne fremskrivninger under de mest optimistiske forudsætninger – altså med kraftig international økonomisk vækst, kraftig indenlandsk økonomisk vækst, kraftig forbedring af betalingsbalancen – vil Danmark ved udgangen af dette årti stadig væk have 250.000 arbejdsløse. Og opfyldes disse optimistiske forudsætninger ikke, vil arbejdsløsheden altså igen begynde at vokse.

Men statsfinanserne da? Ja, efter de oplysninger, vi har fået, vil der alene være tale om en statsfinansiel forbedring i 1985 svarende til den engangslettelse – jeg tror, denne regering må siges at være verdensmester i engangslettelser – den engangslettelse ... (*Afbrydelse af finansministeren*). Nej, det er nu en engangslettelse, vil jeg sige til finansministeren, hvis ...

Formanden:

Det er ikke tilladt at afbryde taleren.

Svend Auken (S):

Og slet ikke, før han har fået lejlighed til at sige det, man gerne vil afbryde.

Den engangslettelse, jeg tænker på, er selvfølgelig den, der kommer ved omlægningen af opkrævningen af restskatter; den net-